

Utstillingen.

Arbeidet med å oppgradere utstillingen i den gamle hangaren etter at jetflyene ble flyttet over i den nye utstillingshallen fortsetter. Når vi er i gang med dette, er en av de tingene vi må gjøre er å få sertifisert alle fly som henger i taket. Alle de flyene som henger i taket er seilfly og andre lette fly, men opphengene må allikevel sertifiseres. Ingen av de gamle opphengene foreligger det sertifisering for, og på noen av flyene var det benyttet noe tvilsomme oppheng. Det er derfor besluttet at alle flyene skal ned og henges opp med nytt, med sertifisert utstyr. Samtidig får vi da også en mulighet til å vaske flyene, etter rundt 20 år i taket ser de ikke ut på oversiden.

Det er ganske trangt i hangaren, og selv om flyene er lette, har det vist seg krevende å manøvrere flyene opp og ned.

Til slutt kom den trygt ned mellom de andre maskinene.

Den første maskinen som ble tatt ned var Piper Cub som har hengt i taket i mange år og som «trukket» DFS Olympia Meise.

Så var det tid for at Nicolas gir den en grundig vask

På vei nedover. Det ble komplisert å manøvrere den ned mellom rotorbladene til Sea King Metropolitan.

Den neste som skulle ned var DFS Olympia Meise.

Caproni 310

Den måtte også tres ned mellom andre fly, og da den var vel nede ble det synlig at den sårt trenger en vask.

Eirik og Mathias får god trening med bruk av lift i trange rom, det er ikke få ganger de må opp og ned med taljer og annet løfteutstyr, og til slutt det permanente opphenget.

Innspurten på kamouflasjemalingen av oversiden.

Det blir trangt når vi skal gjøre mye på en gang

Deretter måtte flyet jekkes opp og hjulstagene monteres

Og måtte hjulene på.

Her står den for første gang på egne hjul

Litt avsluttende kamuflasje på undersiden av motorcowlingene

Under Ferdig kamuflasje av oversiden

Seminar i Bodø

Fjerde og femte november arrangerte Luftfartsmuseet i Bodø et seminar om restaurering av fly. Dette var en fin anledning til å møte andre miljøer i som driver med restaurering av fly. Det er både nyttig og lærerikt å møte andre som driver med det samme som oss. Det er ikke første gang slike sammenkomster har vært arrangert av Luftfartsmuseet, tidligere har seminarerne også blitt arrangert andre steder i landet.

Vi som deltok fra Sola satte stor pris på arrangementet, og ser frem til at tradisjonen fortsettes. Sola vil også kunne være et bra sted for et slikt arrangement, spesielt nå når vi har fått en helt ny utstillingshall, og får egnede lokaler.

Seminarer ble effektivt ledet av samlingsansvarlige ved museet, Anders Utgård. Direktør Rolf Liland deltok også aktivt i seminaret.

Fra Sola delte Ole Johan Berg, Eirik Håland og Egil Endresen på å presentere våre restaureringsprosjekter .

Ole Johan Berg presenterer Solas DC 6 B prosjekt

Bodø har også en Venneforening, Bodø Luftfartshistoriske Forening som har restaurert mange av flyene som i dag er utstilt. Første kvelden under seminaret var vi invitert til å besøke verkstedet som ligger i et separat bygg. Det pågående prosjektet er et prosjekt som ble startet for en del år siden ved marinemuseet i Horten. Det er en Sopwith Baby jagerfly som er utviklet av Sopwith Aviation Company. Den norske marines luftvåpen kjøpte 10 fly fra Storbritannia i 1917, og det ble bygget ytterligere 7 fly ved marinens flyfabrikk i Horten. Marinen faset ut flytypen i 1930.

En av marinens Sopwith Baby

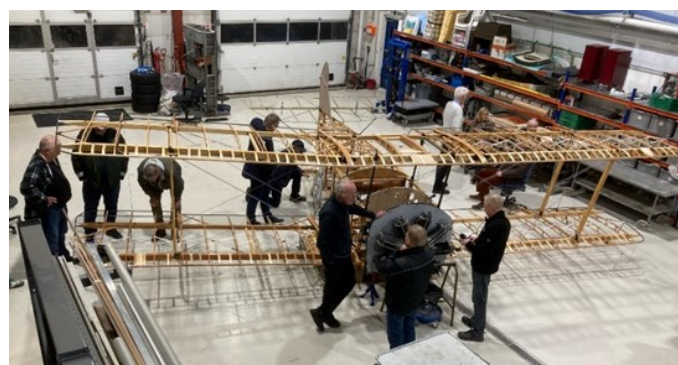
Ingen eksemplarer er bevart, kun to motorer. Flyet blir derfor en replika. Arbeidet ved marinemuseet stoppet opp, og det ble liggende på lager i mange år før Bodø nå har tatt opp prosjektet, og er på god vei til å komplettere flyet. Slik det så ut da vi var der ser det ut til å bli en flott tilvekst til samlingen. Under følger en del bilder av flyet.

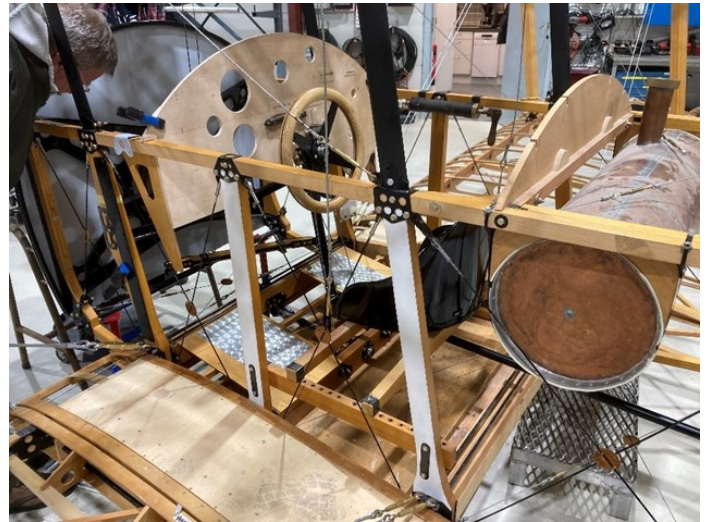

Anders Utgård

Rolf Liland

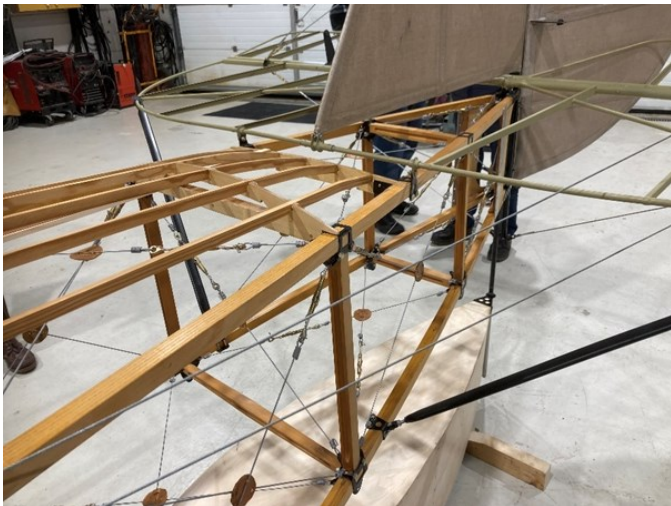

I løpet av seminaret får vi nok pauser til å kunne bruke litt tid til å bruke litt tid til å bese utstillingen og se om vi kan plukke opp noen ideer. Et par ting jeg observerte som kan være noe for oss:

Sea King er selvsagt på plass i utstillingen, og de er kommet lengre enn oss i å utvikle den til et interessant utstillingsobjekt

Sidedøren står åpen, og åpningen er dekket med plexiglass, og innenfor er redningsutstyr utstilt. Og ikke minst er det satt inn lys.

Bodø har et stort bilde av en Caproni, og under står det en trekasse.

Den inneholder klippfisk som en illustrasjon av oppnavnet «klippfiskbomberen»

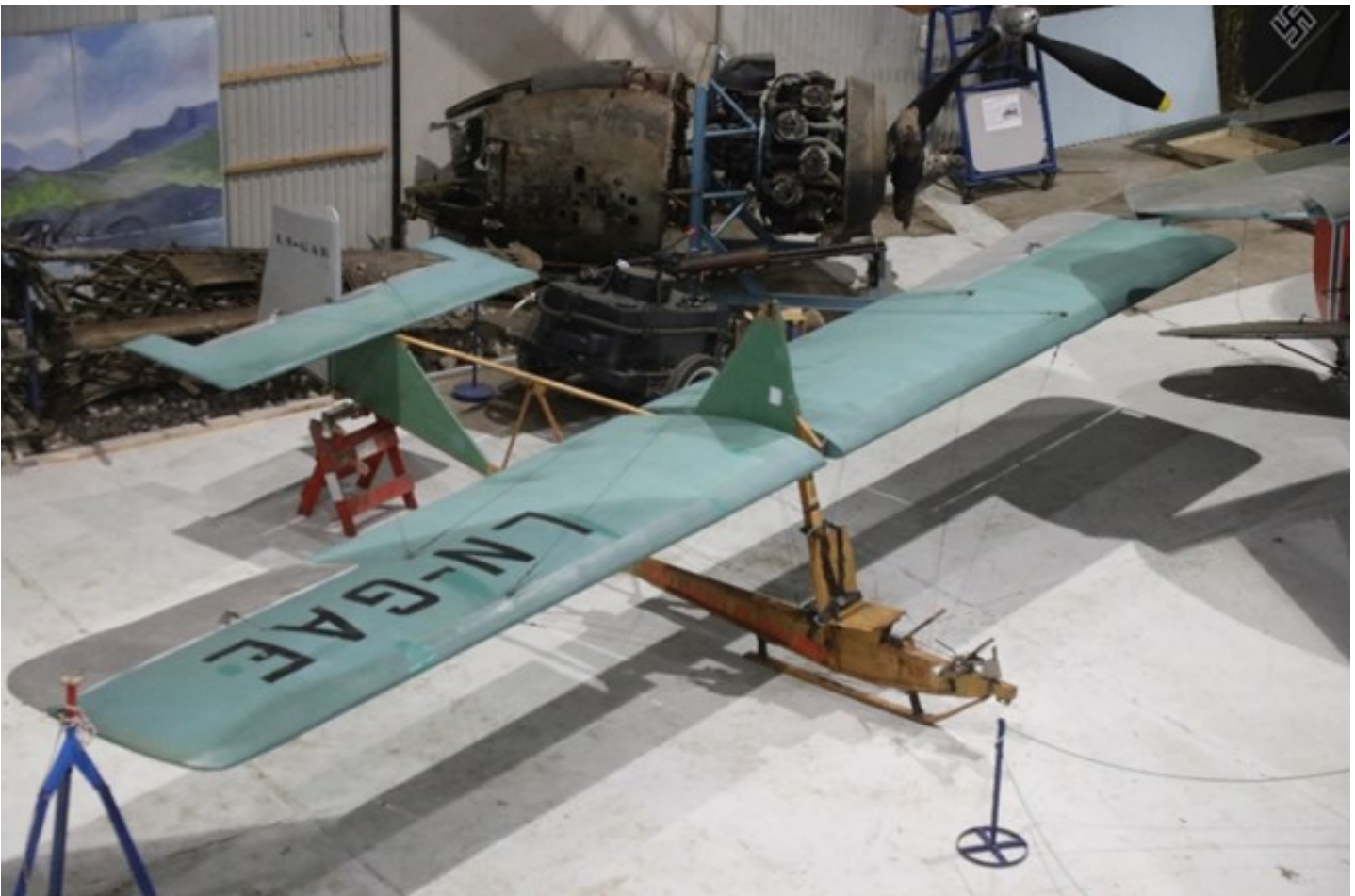
Seilfly SG 38

Museet har fått i gave et seilfly fra Valdres Flyklubb. SG 38 var en et enkelt skolefly som ble utviklet i 1938 i Tyskland, og ble brukt i stor utstrekning til grunnopplæring for kommende flygere. Typen ble senere produsert bl.a. i Sverige. Det er enkel og lett konstruksjon.

Flyet ble hentet av Einar Frafjord og Ørjan Utne. De brukte en helg på å kjøre til Valdres og hente flyet. En flott innsats!

Flyet hadde noen mindre skader på duken da det kom som Siegfried utbedret

Det var ikke mye komfort for flygeren!

Under besøket i Bodø oppdaget jeg at det henger et tilsvarende fly i taket der.

Så satte Siegfried og Harald i gang med å montere det sammen.

Ferdig montert

Bird Dog

Museet har lenge hatt en av hærens tidlige Bird Dog observasjons fly på deponi. Den har lagt på lageret i mange år uten at det er gjort noe med den, museet har hatt mange andre prosjekter som er vurdert som mer interessante. Det er fremdeles vurderingen at vi har andre viktigere prosjekter som fyller tiden , og det vil dette ikke bli prioritert.

En gruppe i Bergen har fattet interesse for flyet, og har planlagt å restaurere det til flygbar stand. Styret har vurdert dette som en god løsning så lenge vi ikke i overskuelig fremtid ser mulighet for at vi kan gjøre noe med det. Styret har derfor samtykket i at deponiet overføres til gruppen i Bergen. Forsvarsmuseet som eier har godkjent at flyet overføres til Bergen på visse betingelse av bl.a. at når flyet ikke lenger kan holdes i flygbar stand skal det overføres tilbake til Sola.

Sist helg ble flyet hentet og fraktet til Bergen.

Først ble vingene lastet inn

Så var det skroget sin tur, men det viste seg å være litt for langt.

Hjulstagene og motorbukkene måtte av.

Så var en klar til å laste flykroppen på bilen, til venstre Håvard Dahle, og til høyre Roar Ingebretsen

Ferdig lastet og klar til å dra.

Super Puma

Det arbeides aktivt på maskinen, målet er at den skal være klar til museet åpner til våren

Den største gjenstående jobben er lakkering, og da må først den gamle lakken mattes ned, her er Mathias og Terje Lange i gang .

Sverre Sollid jobber med lister rundt vinduene

Vi har en ny mann som jobber med instrumenter, Shafiq Muhammad, som til daglig jobber i HS